

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Одеська морська академія"
Освітня програма	56239 Корабельні енергетичні установки
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	255 Озброєння та військова техніка

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет "Одеська морська академія"
Назва ВСП ЗВО	Інститут Військово-Морських Сил Національного університету "Одеська морська академія"
ID освітньої програми в ЄДЕБО	56239
Назва ОП	Корабельні енергетичні установки
Галузь знань	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
Спеціальність	255 Озброєння та військова техніка
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кривцун Володимир Іванович, Воробйов Олег Михайлович, Радзівілов Григорій Данилович, Нікул Станіслав Олексійович, Кайдалов Руслан Олегович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	08.04.2024 р. – 10.04.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2024/04/co_key_24.pdf
Програма візиту експертної групи	https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2024/04/programa-vizytu-ekspertnoyi-grupy-pid-chas-provedennya-akredytacijnoyi-spravy.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

У ІВМС створена унікальна ОП, яка забезпечує підготовку офіцерів тактичного рівня військового управління, які здатні організувати експлуатацію корабельних енергетичних установок на кораблях ВМС ЗСУ та ДПСУ, що є особливо актуальним з виконання ними завдань за призначенням при відсічі збройної агресії РФ. ОП має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії ІВМС й корелюється зі спеціальністю. Мета ОП та ПРН визначаються з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів. ОП відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем з цієї спеціальності та за рахунок нових компетентностей та ПРН розкриває сутність підготовки здобувачів вищої освіти за цією програмою. Обсяг ОП та її ОК відповідає вимогам чинного законодавства. Наведений в ОП перелік обов'язкових та вибіркових дисциплін в повній мірі забезпечує формування загальних і фахових компетентностей та досягнення ПРН. Всі включені до ОП ОК складають логічну взаємопов'язану систему. ОП має чітку структуру та в повній мірі відповідає предметній області спеціальності. ЗВО забезпечує право вільного вибору ОК для здобувачів ВО. Правила прийому на навчання є чіткими, зрозумілими та доступними для різних категорій потенційних вступників й не містять дискримінаційних положень. Процедура визнання результатів навчання, які отримані в інших ЗВО є чіткими та зрозумілими та регулюються відповідним положенням. Форми та методи навчання обираються з урахуванням принципів академічної свободи всіх учасників освітнього процесу; проводиться регулярне оновлення ОП; викладачі постійно підвищують свою педагогічну майстерність, проходять міжнародні стажування. У ІВМС створена атмосфера для професійного розвитку викладачів, підвищення їх рівня викладацької майстерності та матеріального заохочення. Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення за даною ОП відповідає ліцензійним вимогам та є загалом достатнім для реалізації цілей і програмних результатів навчання. ІВМС послідовно дотримується визначених нею процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. Здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП, роботодавець систематично приймає участь у забезпеченні якості ОП. В ІВМС створено дієву систему внутрішнього забезпечення якості освіти. Відмічається прозорість та доступність документів, якими регулюються права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу, обізнаність з ними учасників освітнього процесу за ОП. Але на офіційному веб-сайті Інституту ВМС інформацію щодо змісту підготовки за ОП не оприлюднено.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ЕГ відмічає ряд сильних сторін ОП, а саме: наявність у ОП додаткових компетентностей та ПРН, що внесені роботодавцями та іншими стейкхолдерами, які окрім зазначених у Стандарті вищої освіти розкривають сутність підготовки курсантів саме за цією ОП та характеризують її унікальність; практична підготовка курсантів має багаторівневу систему проходження навчальних практик на 1, 2, 3 році навчання та військового стажування на 4 році навчання у військах на різних посадах, які відповідають профілю підготовки випускника ОП; систематичне проведення профорієнтованих заходів та рекламування навчання в ІВМС перед цивільною молоддю та військовослужбовцями контрактної служби; широке залучення іноземних інструкторів до підготовки НПП та курсантів під час періодичних навчань, тренінгів, семінарів, курсів тощо; тісна інтернаціональна співпраця в межах Програми НАТО з удосконалення військової освіти (DEEP); унікальні матеріально-технічні ресурси Інституту ВМС та НА «ОМА», а саме навчальні та спеціалізовані класи, навчально-лабораторне обладнання (навчальні стенди, макети, тренажери, діючі зразки), корабельні енергетичні установки, навчально-методичне забезпечення ОП є специфічними та притаманними для корабельного складу ВМС ЗС України; роботодавець - Командування ВМС ЗСУ та випускники ОП систематично і безпосередньо приймають участь у забезпеченні якості ОП; Інститутом ВМС доволі детально нормативно визначені правила і процедури, що регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу, розроблені положення є прозорими чіткими та доступними для них в процесі реалізації ОП. До позитивних практик ЕГ відмічає: практику узагальнення результатів опитування випускників та їх безпосередніх командирів щодо рівня їх підготовки з подальшим переглядом змісту ОП; практику щорічного перегляду змісту програм практик (стажувань) з урахуванням останніх тенденції розвитку спеціальності й набутого бойового досвіду, до якого залучаються курсанти, НПП, керівники практик (стажувань) від ВА та в/ч, представники замовника; практику залучення до профорієнтованих заходів та рекламування навчання в Інституті ВМС НУ «Одеська морська академія» курсантів, які навчаються та випускників минулих років; практику участі курсантів у навчанні за подібною ОП за кордоном; практику розміщення силабусів навчальних дисциплін в розташуванні підрозділів здобувачів вищої освіти; практику систематичного залучення представників роботодавців, професіоналів-практиків ВМС ЗСУ та особливо випускників ОП з бойовим досвідом до проведення аудиторних занять з військово-професійних та військово-спеціальних освітніх компонент; практику проведення практичних занять з курсантами безпосередньо на кораблях ВМС ЗС України (плавзасобах, наданих країнами - партнерами) та на навчально-вітрильному фрегаті, який є власністю ІВМС; практика систематичного та комплексного супроводження роботодавцем підготовки здобувачів вищої освіти від їх вступу до закінчення навчання за ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони на які звертає увагу ЕГ: відсутність погодження ОП з представниками Державної Прикордонної Служби України, хоча випускники ОП розподіляються для проходження служби у ДПСУ; "Положення про порядок визнання результатів навчання, які отримані у неформальній освіті ІВМС" не містить розділу, що описує порядок дій здобувача вищої освіти щодо подання апеляції у разі відмови у зарахуванні результатів навчання, отриманих у

неформальній освіті; ІВМС не має локальної мережі дистанційного навчання (типу MOODLE), що знижує можливість ознайомлення здобувачів з ОП та робочими програмами навчальних дисциплін, а також самостійного вивчення навчально-методичного матеріалу; не залучаються до проведення аудиторних занять представники роботодавців та професіонали практики із ДПСУ; не укомплектованість персоналом штатного підрозділу із забезпечення якості вищої освіти в ІВМС. Рекомендації: при перегляді змісту освітньої програми отримати відгуки-рецензії та погодити ОП з представниками не тільки ВМС ЗСУ а й ДПСУ; при перегляді ОП розглянути можливість щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти за рахунок вибору освітніх компонент з загального каталогу вибіркових ОК; до початку нового навчального року оновити контент офіційного сайту, зокрема оприлюднити документи з організації освітнього процесу, що не містять інформації з обмеженим доступом; з нового навчального року залучати представників роботодавців та професіоналів-практиків із ДПСУ до проведення аудиторних занять; до нового навчального року укомплектувати персоналом окремих незалежний підрозділ внутрішнього забезпечення якості освіти; до початку нового навчального року розглянути можливість щодо оприлюднення на офіційному веб-сайті ІВМС інформацію про освітньо-професійну програму (цілі, компетентності, очікувані результати навчання, освітні компоненти, тощо), яка не містить інформацію з обмеженим доступом.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Експертна група з'ясувала, що цілі ОП, а саме, [підготовка висококваліфікованих військових фахівців, які є компетентними в специфічних питаннях експлуатації корабельних енергетичних установок, здатні виконувати завдання за призначенням і несуть особисту та професійну відповідальність за свої дії], сформульовані чітко. Унікальність ОП полягає у тому, що вона забезпечує підготовку офіцерів для ВМС ЗСУ та ДПС України, які здатні організувати безпечну експлуатацію корабельних енергетичних установок на кораблях (катерах, суднах) ВМС ЗСУ та ДПСУ. Місія ЗВО визначена у Стратегії розвитку ІВМС на період до 2030 року (https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/strategichnyj-plan-rozvytku_ivms_2023-ost1.pdf) та полягає у [задоволенні потреб ВМС ЗС України та ДПС України в підготовці військово-морського спеціаліста: лідера нового типу, наповненого найвищими ідеями відданості, честі та служіння Українському народові та своїй Державі; інтелектуала, який здатний не тільки успішно застосовувати, а також генерувати нові знання в умовах сьогодення та у майбутньому]. ЕГ підтверджує, що сформульована місія ЗВО визначає його унікальність а Стратегія розвитку ІВМС на період до 2030 року відображає шляхи реалізації місії та цілей у конкретних умовах його функціонування. ІВМС є військовим навчальним підрозділом Національного університету "Одеська морська академія", який у відповідності до Статуту ЗВО (http://www.onma.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Statut-NU-OMA_nova-redaktsiya.pdf) визначає, що однею із основних цілей є [задоволення потреб суспільства, ринку праці та держави у висококваліфікованих конкурентноспроможних фахівцях морської галузі та Військово-Морських Сил України] Окрім цього, ІВМС у відповідності до Положення про Інститут Військово-Морських Сил Національного університету "Одеська морська академія" (https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2023/01/nakaz-mo-i-mon-vid-09.11.2020-%E2%84%961383_402-polozhennya-ivms.pdf) згідно п. 1.7 має одну із цілей функціонування [підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації військових фахівців за відповідними рівнями вищої освіти для проходження військової служби у Збройних силах України, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, а також правоохоронних органах спеціального призначення]. Аналіз змісту наведених тверджень та результати спілкування зі стейкхолдерами дозволяють стверджувати, що сформульована мета ОП є чіткою, конкретною та такою, яка відповідає місії та стратегії ІВМС й корелюється зі спеціальністю.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Аналіз відомостей самооцінювання та результати інтерв'ювання з фокус-групами показали, що визначення цілей ОП та програмних РН здійснювалось з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів. Так, до розроблення ОП залучались: від роботодавців головний механік відділу флагманських спеціалістів управління доктрин та індивідуальної підготовки Командування підготовки Командування ВМС ЗСУ; від академічної спільноти ІВМС заступник начальника кафедри корабельної енергетики та електроенергетичних систем та доцент цієї кафедри. Також було враховано пропозиції представників роботодавців, що були надані у рецензіях на ОП, а саме: начальника Управління експлуатації та судноремонту озброєння Командування логістики Командування ВМС ЗСУ,

професора кафедри технічної експлуатації Національного університету "Одеська морська академія". Окрім цього до розроблення ОП були долучені здобувачі вищої освіти, які під час зустрічей підтвердили факт надання своїх пропозицій щодо формулювання цілей та ПРН. ЕГ в ході бесіди з замовниками на підготовку фахівців, а саме, головним механіком відділу головних спеціалістів Командування підготовки ВМС ЗСУ та начальником управління експлуатації та судноремонту озброєння Командування логістики Командування ВМС ЗСУ підтверджено, що потреби роботодавців відображені в програмних результатах навчання РНвп1-РНвп5, РНвс1-РНвс5. Окрім цього ЕГ в ході зустрічі зі здобувачами вищої освіти та випускниками встановлено, що вони реально надають свої пропозиції щодо зміни змісту певних освітніх компонент, які знаходять своє відображення у робочих програмах навчальних дисциплін. Таким чином, на підставі зазначеного вище ЕГ підтверджує, що цілі ОП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів, а саме, представників роботодавців, наукової спільноти та здобувачів вищої освіти. ЕГ під час візиту до ІВМС пересвідчилась, що залучення стейкхолдерів до формулювання цілей ОП та ПРН має реальний характер.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ЕГ під час зустрічей з командуванням та представниками замовника було встановлено, що у ІВМС налагоджена тісна співпраця з Командуванням Військово-Морських Сил України. Цілі та ПРН ОП тісно корелюють із сучасними тенденціями розвитку експлуатації корабельних енергетичних установок на кораблях (катерах, суднах), особливо від час відсічі збройної агресії РФ. У ІВМС систематично проводиться аналіз сучасних тенденцій розвитку експлуатації ОВТ з урахуванням досвіду застосування сил оборони України та країн членів НАТО, які розглядаються на наукових форумах. ЕГ з'ясувала, що ОП окрім ПРН загальної та професійної підготовки ОП має ПРН військово-професійної підготовки РНвп1 - РНвп5 та військово-спеціальної підготовки РНвс1 - РНвс5, що містяться у професійному стандарті офіцера тактичного рівня ЗСУ (корабельні енергетичні установки). ЕГ відмічає, що регіональний контекст відіграє вагомий роль для функціонування цієї ОП оскільки навчання фахівців здійснюється в приморському регіоні де зосереджені військові частини не тільки ВМС а й ДПС України, в яких здобувачі вищої освіти мають можливість проходити практичну підготовку (військові практики та стажування) у безпосередній близькості до ІВМС. ЕГ відмічає, що у ІВМС є практика узагальнення результатів опитування випускників та їх безпосередніх командирів щодо оцінювання їх рівня підготовки, яка відображається у звітах. Зауваження та пропозиції випускників беруться до уваги при удосконаленні освітньої діяльності та формулюванні цілей та ПРН за ОП. Аналогічних ОП саме з корабельних енергетичних установок для інших ЗВО за першим рівнем в Україні зі спеціальності 255 "Озброєння та військова техніка" немає, проте у ЗВО технічного спрямування здійснюється підготовка фахівців з експлуатації подібних енергетичних установок, але цієї інформації у відомостях самоцінювання немає. В ході бесіди з гарантом та НПП було встановлено, що при формулюванні цілей та ПРН розглядалися подібні ОП зі спеціальності 271 "Річковий та морський транспорт", які реалізовувались у ІВМС. Також ЕГ в ході спілкування з випускниками ОП ІВМС 2022, 2023 років випуску зі спеціальності 271 було встановлено, що з цих програм були запозичені кращі практики, а саме, збереження практичної підготовки після кожного року навчання з розширенням посад для проходження військової практики та стажування у військах на кораблях ВМС та ДПС України, які характеризують унікальність саме цієї ОП. ЕГ під час візиту до ІВМС і зустрічей з випускниками останніх років пересвідчилась у тому, що вони зберігають тісний зв'язок із ЗВО, реально приймають участь у проведенні бінарних занять, є керівниками військової практики та надають свої пропозиції щодо урахування тенденцій розвитку спеціальності та спеціалізації, що забезпечує покращення підготовки курсантів вимогам проходження військової служби в сучасних умовах. Отже слід відзначити, що цілі та ПРН ОП в повному обсязі визначають тенденції розвитку спеціальності 255 "Озброєння та військова техніка" в сучасних умовах.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 255 "Озброєння та військова техніка" (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2022/Standarty.Vyshchoyi.Osvity/Zatverdzeni.Standarty/01/31/255-Ozbr.ta.viysk.tekhn-bak.31.01.22.pdf>) розроблений та введений наказом МОН України від 05.12.2018 року №1341. ОП відповідає вимогам зазначеного Стандарту, окрім зазначених 11 загальних (К1 – К11) та 13 фахових компетентностей (К12 – К24) до ОП додано ще 5 військово-професійних компетентностей (ВПК1 – ВПК5) а також 5 військово-спеціальних компетентностей (ВСК1 – ВСК5). Окрім цього у ОП зазначені програмні результати навчання зі спеціальності (ПРН1 – ПРН25), які відповідають Стандарту. Окрім цього ОП має програмні результати навчання з військово-професійної підготовки (РНвп1 – РНвп5) та програмні результати навчання з військово-спеціальної підготовки (РНвс1 – РНвс5), які розкривають особливості підготовки курсантів за цією ОП в межах спеціальності 255 "Озброєння та військова техніка". Отже ЕГ зазначає, що ОП відповідає вимогам Стандарту та за рахунок нових компетентностей та програмних результатів навчання розкриває сутність підготовки здобувачів вищої освіти за цією програмою.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильна сторона: наявність у ОП додаткових компетентностей та програмних результатів навчання, що внесені роботодавцями та іншими стейкхолдерами, які окрім зазначених у Стандарті вищої освіти розкривають сутність підготовки здобувачів вищої освіти саме за цією ОП та характеризують її унікальність. Позитивна практика: практика узагальнення результатів опитування випускників та їх безпосередніх командирів щодо рівня їх підготовки з подальшим переглядом змісту ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабка сторона: відсутність погодження ОП з представниками Державної Прикордонної Служби України, хоча випускники ОП розподіляються для проходження служби у ДПСУ. Рекомендація: при перегляді змісту освітньої програми отримати відгуки-рецензії та погодити ОП з представниками не тільки ВМС ЗСУ а й ДПСУ.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії ІВМС й корелюється зі спеціальністю. Мета ОП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів. ОП відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем з цієї спеціальності та за рахунок нових компетентностей та програмних результатів навчання розкриває сутність підготовки здобувачів вищої освіти за цією програмою. ОП загалом відповідає визначеному критерію, а зазначена слабка сторона не є суттєвою і не перешкоджає досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП "Корабельні енергетичні установки" становить 240 кредитів ЄКТС, з яких 173 – обов'язкові освітні компоненти спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 255 "Озброєння та військова техніка" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН України від 05.12.2018 № 1341) та 67 кредити ЄКТС – компоненти, які відведені на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти. Тож, нормативна частина ОП складає 72,08%, вибіркова – 27,92%. Згідно з частиною п'ятою статті 5 Закону України «Про вищу освіту», обсяг освітньо-професійної програми підготовки бакалавра становить 180-240 кредитів ЄКТС. Тобто ОП, яка акредитується, відповідає вимогам чинного законодавства України щодо обсягу освітньої програми. Водночас, передбачений ОП обсяг вибіркового компоненту відповідає вимогам пункту 15 частини першої статті 62 означеного Закону (не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС). Отже, обсяг ОП "Корабельні енергетичні установки" та її освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і стандарту вищої освіти за спеціальністю 255 «Озброєння та військова техніка» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОП "Корабельні енергетичні установки" становить 240 кредитів ЄКТС, з яких 173 – обов'язкові освітні компоненти спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 255 "Озброєння та військова техніка" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН України від 05.12.2018 № 1341) та 67 кредити ЄКТС – компоненти, які відведені на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти. Тож, нормативна частина ОП складає 72,08%, вибіркова – 27,92%. Згідно з частиною п'ятою статті 5 Закону України "Про вищу освіту", обсяг освітньо-професійної програми підготовки бакалавра становить 180-240 кредитів

ЄКТС. Тобто ОП, яка акредитується, відповідає вимогам чинного законодавства України щодо обсягу освітньої програми. Водночас, передбачений ОП обсяг вибірових компонент відповідає вимогам пункту 15 частини першої статті 62 означеного Закону (не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС). Загальний обсяг циклу загальної підготовки становить 78 кредити ЄКТС та 162 кредитів ЄКТС цикл професійної підготовки. Проведений ЕГ аналіз робочих програм ОК показав, що вони відповідають бакалаврському рівню вищої освіти і дозволяють досягти цілей та програмних результатів навчання. Також аналіз робочих програм показав, що всі ЗК, ФК та ПРН ОП відображені у відповідних РНП дисциплін. Отже, обсяг ОП "Корабельні енергетичні установки" та її освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і стандарту вищої освіти за спеціальністю 255 "Озброєння та військова техніка" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ЕГ пересвідчилась, що зміст ОП «Корабельні енергетичні установки» відповідає визначеним вимогам у Стандарті вищої освіти за спеціальністю 255 "Озброєння та військова техніка" для першого (бакалаврського) рівня освіти предметній області. Компоненти ОП повністю відповідають предметній області спеціальності 255 "Озброєння та військова техніка". Згідно з інформацією наданою гарантом ОП мета, предметна область, орієнтація ОП, компетентності та результати навчання спрямовані на набуття здобувачами вищої освіти поглиблених знань та практичних навички з майбутньої професійної діяльності. Навчальні дисципліни розподілені на обов'язкові та вибірові, послідовність викладання яких має логічний зв'язок. За рахунок вибірової складової здобувач також може поглибити рівень своєї професійної підготовки, зокрема обираючи один з блоків. Аналіз програм освітніх компонентів показав, що зміст дисциплін відповідає бакалаврському рівню освіти та відповідає спеціальності. Дисципліни, що пропонуються у вибірових блоках, не повторюють нормативну складову та не дублюються. Продемонстроване під час огляду МТЗ, яка застосовується на ОП, відповідає забезпеченню, яке передбачено Стандартом вищої освіти. Під час інтерв'ювання здобувачі вищої освіти розповіли про використання ними на заняттях наявного обладнання, запевнили ЕГ у цілковитій достатності МТЗ для опанування ОК. Отже, з означених фактів випливає, що зміст ОП відповідає методам, методикам, технологіям, інструментам та обладнанню спеціальності 255 "Озброєння та військова техніка".

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Реалізація індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти забезпечується вибіровою частиною ОП та індивідуальним планом, який формується з обов'язкових та вибірових освітніх компонентів. Формування переліку вибірових компонентів ОП та процедура їх обрання здобувачем здійснюється відповідно Положення про вільний вибір курсантами (слухачами) Інституту Військово-Морських Сил Національного університету "Одеська морська академія" вибірових навчальних дисциплін (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2024/04/pro-vilnyj-vybir-kursantamy-navchalnyh-dyscyplin.pdf>) та Положення про організацію освітнього процесу (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-procesu-instytutu-vms-2.pdf>) Також в ЗВО у відповідності до Положення про індивідуальний графік навчання курсантів (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/3.pdf>) наявний індивідуальний графік навчання, який спрямований на поглиблення самостійної роботи курсантів у навчанні з консультуванням з викладачем, підвищення рівня підготовки майбутніх спеціалістів та розкриття їхніх індивідуальних творчих здібностей. Вибіркова частина ОП передбачає вибір з двох блоків освітніх компонентів. Освітні компоненти блоків за довільним вибором є однаковими за обсягом кредитів та формою контролю. Під час інтерв'ювання НПП, здобувачів освіти та випускників ЕГ з'ясувала, що процедура формування індивідуальної освітньої траєкторії відбувається згідно нормативних документів ЗВО, є зрозумілою та прозорою для учасників.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Проаналізувавши НП, ОП "Корабельні енергетичні установки" ЕГ встановила, що практична підготовка здійснюється у вигляді практик, практичних занять та активного залучення до освітнього процесу професіоналів практиків, експертів галузі та представників роботодавців. ОП передбачена навчальна практика у 2, 4, 6 (по 4 тижні) та практика (стажування) у 8 семестрі (4 тижні). Всі види практик формують значну частину ЗК передбачених ОП. Практична підготовка здобувачів у ЗВО здійснюється у відповідності доп. 4.3 Положення про організацію освітнього процесу (<http://www.onma.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/Polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-protsesu-v-NUOMA.pdf>) та Положення про організацію практики (<http://www.onma.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/Polozhenye-po-praktyke-2021.pdf>). Практична підготовка здобувачів вищої освіти організована згідно вимог "Порядку організації і проведення військового стажування, навчальної, виробничої, ремонтної, корабельної та інших видів практики курсантів та слухачів вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти" (Наказ

МОУ від 12.01.2024 № 23) та Положенням про організацію освітнього процесу (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-instytutu-vms-2.pdf>). ЕГ ознайомилася з документами, що регламентують діяльність здобувачів і керівників практики. ЕГ під час спілкування з НПП, здобувачами вищої освіти відмічає, що позитивною практикою є проходження курсантами корабельної практики на 3 курсі навчання на навчальних кораблях країн-партнерів (в рамках програми NATO-DEEP), що дозволяє ним набутти та вдосконалити знання, уміння та практичні навички у фаховій підготовці з питань: будови навчального корабля; організації повсякденної діяльності корабля та організації боротьби за живучість; відпрацювання практичних навичок з технічного використання за призначенням та технічного обслуговування корабельних технічних засобів. Так ЕГ надані документи щодо проходження навчальної практики на борту корабля "Wodnik" Академії ВМС Республіки Польща у 2022 році (<https://ivms.mil.gov.ua/2022/08/02/kursanty-instytutu-vijskovomorskoyh-syl-prohodyat-navchalnu-praktyku-na-bortu-korablya-vodnik-akademiyi-vms-respubliky-polshha>). Курсанти позитивно оцінюють проведення практик, що дозволяє їм здобути та покращити компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності, пов'язані у першу чергу з опануванням командної роботи. Випускників під час спілкування позитивно оцінюють ОП, за якою здобули вищу освіту, та освітню діяльність ЗВО за цією програмою, а також задоволені рівнем підготовки фахівців. Проте це дає підстави вважати, що практична підготовка здобувачів в повній мірі дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналізуючи бакалаврську ОП «Корабельні енергетичні установки» на предмет забезпечення набуття здобувачами вищої освіти soft skills, ЕГ було встановлено, що набуття здобувачами вищої освіти soft skills забезпечуються вивченням ОК: "Англійська мова", "Українська мова (за професійним спрямуванням)", "Філософія", "Політологія та соціологія", "Військова педагогіка та психологія (у т.ч. Лідерство)", "Бойова система виживання воїнів (у т.ч. тактична медицина)", "Управління повсякденною діяльністю підрозділів (у т.ч. охорона державної таємниці, безпека життєдіяльності, основи охорони праці, безпека військової діяльності)", "Організація боротьби за живучість корабля", тощо. Також в ОП передбачені відповідні компетентності: загальні (К01, К02, К04, К06–К11); фахові (К15, К18, К19, К21); військово-професійні (ВПК2, ВПК3) та військово-спеціальні (ВСК4). Формування "soft skills" відбувається: під час навчальних занять, в системі підготовки молодших командирів, під час спортивних змагань та національно-патріотичної роботи. Соціальні навички формуються протягом всього періоду навчання через презентацію власних розробок у вигляді презентацій доповідей, захисту звіту з практики, курсової роботи. Під час практик за межами ЗВО, здобувач вищої освіти отримує досвід спілкування в реальному колективі. Роботодавці високо оцінили соціальні навички soft skills, які набувають бакалаври ОП «Корабельні енергетичні установки».

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

ОП "Корабельні енергетичні установки" за спеціальністю 255 "Озброєння та військова техніка" враховує вимоги Професійного стандарту офіцера тактичного рівня ЗС України (корабельні енергетичні установки), зміст якого переглянутий у 2024 році.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Проаналізувавши ОП «Корабельні енергетичні установки» та навчальний план, ЕГ підтверджує, що розподіл аудиторних та самостійних годин виконано відповідно Положення про організацію освітнього процесу (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-instytutu-vms-2.pdf>) та Положення про планування та облік навантаження науково-педагогічних працівників в (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/7.pdf>). Аналіз робочих програм навчальних дисциплін виявив відповідність у розподілі аудиторних та самостійних годин навчальному плану. Під час інтерв'ювання здобувачів освіти не виявлено зауважень на перевантаженість здобувачів вищої освіти аудиторною або самостійною роботою. Самостійна робота здобувача регламентується Положенням про самостійну роботу здобувачів (<http://www.onma.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/Polozhennya-pro-samostijnu-robotu.pdf>). Навчальний час, відведений на самостійну роботу курсанта регламентується навчальним (робочим навчальним) планом і складатиме не менше ніж 1/3 загального обсягу навчального часу. Щотижнева самостійна робота здобувача вищої освіти складатиме не менше ніж 45% від загального тижневого навантаження курсанта. Види та форми самостійної роботи здобувача за кожною навчальною дисципліною визначаються робочою програмою навчальної дисципліни. Освітні компоненти ОП відповідає цілям і програмним результатам навчання. ЕГ робить висновок, що загалом розподіл обсягу самостійної і аудиторної роботи дозволяє здобувачам вищої освіти належно опанувати ОП в цілому.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За освітньою програмою "Корабельні енергетичні установки" не здійснюється підготовка за дуальною формою освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильна сторона: практична підготовка курсантів має багаторівневу систему проходження навчальних практик на 1, 2, 3 році навчання та військового стажування на 4 році навчання у військах на різних посадах, які відповідають профілю підготовки випускника ОП. Позитивна практика: практика щорічного перегляду змісту програм практик (стажувань) з урахуванням останніх тенденції розвитку спеціальності й набутого бойового досвіду, до якого залучаються курсанти, НПП, керівники практик (стажувань) від ІВМС та в/ч, представники замовника.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: відсутні. Рекомендації: при перегляді ОП розглянути можливість щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти шляхом вибору освітніх компонентів з загального каталогу вибіркових ОК.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг ОП "Корабельні енергетичні установки" та її освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і стандарту вищої освіти за спеціальністю 255 «Озброєння та військова техніка» для першого (першого) рівня вищої освіти. Наведений в ОП перелік обов'язкових та вибіркових дисциплін в повній мірі забезпечує формування загальних і фахових компетентностей та досягнення програмних результатів навчання. Всі включені до ОП ОК складають логічну взаємопов'язану систему. Це дозволяє забезпечити досягнення цілей зазначених в ОП. Тобто ОП має чітку структуру та в повній мірі відповідає предметній області спеціальності та встановлює відповідність за підкритеріями 2.1-2.3. ЗВО забезпечує право вільного вибору ОК для здобувачів ВО, процедура вибору ОК здобувачами аналізованої ОП є врегульованою, тому встановлено відповідність підкритерію 2.4. Загальні і фахові компетентності повністю забезпечуються практичною підготовкою. Розвиток soft skills здобувачами вищої освіти відбувається під час вивчення освітніх компонентів ОП, підготовки тез доповідей та участі в конференціях. Обсяг ОП та ОК відповідає фактичному навантаженню здобувачів. Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти на даній ОП не здійснюється. ЕГ робить висновок, що ОП "Корабельні енергетичні установки" в контексті Критерію 2 відповідає рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання та вимоги до вступників розробляються приймальною комісією Інституту та НУ ОМА щорічно у відповідності до чинних вимог законів України, нормативних актів, а також відомчих наказів (інструкцій) та розміщені на сайті Інституту та НУ ОМА (<https://ivms.mil.gov.ua/pravyula-pryjomu/>). Правила прийому складені у відповідності до чинного законодавства, правила щорічно оновлюються, викладені чіткою мовою та в достатній мірі структуровані є чіткими і зрозумілими для вступників, не містять дискримінаційних вимог, що підтверджується за результатами зустрічей зі здобувачами, що свого часу були абітурієнтами. Проведення профорієнтованих заходів та рекламування навчання в Інституті ВМС НУ «Одеська морська академія» перед цивільною молоддю та військомослужбовцями. Так в квітні-червні 2024 року передбачена участь курсантів в заходах присвячених пам'яті полеглих борців за волю України в урочищі «Холодний Яр» в Черкаській області. Отже, ЕГ робить висновок про повну відповідність ОП у контексті підкритерію 3.1.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Слід зазначити, що відповідно Правил прийому на навчання за ОП приймаються особи з числа цивільної молоді та ліцеїсти, віком від 17 до 30 років, в тому числі ті, яким 17 років виповнюється у рік зарахування на навчання; військовослужбовці строкової служби, військовослужбовці, які проходять військову службу за контрактом та військовозобов'язані, які не мають військових звань офіцерського складу віком до 30 років. Вступники на основі повної загальної середньої освіти подають сертифікат зовнішнього незалежного оцінювання з результатами оцінювання знань із конкурсних предметів (за шкалами оцінювання від 100 до 200 балів), або складають вступні екзамени. До складу ОП входять дисципліни загальної, військово-професійної, військово-спеціальної підготовки, які дозволяють об'єктивно оцінити знання в галузі ОВТ та враховують особливості ОП. Отже, ЕГ вважає, що правила прийому на навчання за ОП цілком враховують особливості самої програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання вступників, отриманих в інших ЗВО, регулюється Правилами прийому до Інституту ВМС НУ «Одеська морська академія» (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/pravya-pujoma-2023.pdf>), Інструкцією про порядок переведення, відрахування та поновлення курсантів (слухачів) ВВНЗ МО України (наказ МОУ від 24.12.1997 № 490), «Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті ВМС НУ «Одеська морська академія» та «Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія» (<https://ivms.mil.gov.ua/dokumenty-z-organizacziyi-osvitnoyi-di/>). Дані документи є загальнодоступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації ОП. ЕГ констатує повну відповідність підкритерію 3.3.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедури визнання результатів неформальної освіти у ІВМС представлені у "Положенні про порядок визнання результатів навчання, які отримані у неформальній освіті Інституту Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія»" (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/Pologennya-pro-neformalnu-osvity.pdf>), що викладене на сайті інституту. При реалізації цієї ОП фактів визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті не було. ЕГ констатує відповідність підкритерію 3.4.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильна сторона: систематичне проведення профорієнтованих заходів та рекламування навчання в ІВМС НУ «Одеська морська академія» перед цивільною молоддю та військовослужбовцями. Позитивна практика: практика залучення до профорієнтованих заходів та рекламування навчання в ІВМС НУ «Одеська морська академія» курсантів, які навчаються та випускників минулих років.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабка сторона: Положення про порядок визнання результатів навчання, які отримані у неформальній освіті Інституту Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія» не містить розділу, що описує порядок дій здобувача вищої освіти щодо подання апеляції у разі відмови у зарахуванні результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Рекомендації: до початку нового навчального року додати в Положення про порядок визнання результатів навчання, які отримані у неформальній освіті Інституту ВМС НУ «Одеська морська академія» окремий розділ, що описує порядок дій здобувача вищої освіти щодо подання апеляції у разі відмови у зарахуванні результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання, які стосуються цієї ОП є чіткими та зрозумілими для потенційних вступників, та оприлюднені на сайті Інституту ВМС НУ "Одеська морська академія". Дискримінаційних положень в них виявлено не було. Особливості ОП враховані з допомогою вступного фахового випробування, що розробляється відповідними фаховими комісіями. Процедура визнання результатів навчання, отриманих під час академічної мобільності також є чіткою та зрозумілою, оприлюднена на офіційному сайті ЗВО. З огляду на вищевикладене та на те, що істотних недоліків за Критерієм 3 не виявлено, вважаємо, що ОП цілком відповідає рівню В за даним критерієм.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-instytutu-vms-2.pdf>) освітній процес здійснюється за денною(очною) формою навчання. Основними видами занять є: лекція; лабораторне, практичне, семінарське, самостійна робота; консультація. Досягненню результатів навчання сприяють методи навчання: пояснювально-ілюстративно-репродуктивний, проблемний, програмований і дослідницький. Під час спілкування з НПП, ЕГ переконались, що ЗВО забезпечує можливість обрання НПП методів навчання та викладання відповідно до принципів академічної свободи. ЕГ вдалось переконатись в наявності лекційного матеріалу, лабораторних робіт, тестових завдань за змістовними модулями. Вибір форм і методів навчання і викладання також визначається робочою програмою навчальної дисципліни і перебуває у компетентності кожного викладача. НПП корегують зміст ОК зі стейкхолдерами, про що було підтверджено як стейкхолдерами, так і академічним персоналом. Під час бесіди із здобувачами також було з'ясовано, що форми і методи навчання їх влаштовують. Здобувачі мають право на академічну мобільність, яка регламентується Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія» (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%Vo%D0%BA%D0%Vo%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%83-%D0%BC%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.pdf>). Здобувачі мають змогу вільно висловлювати свої думки, обирати теми для написання курсових робіт, що надає можливість зробити висновок про дотримання принципу академічної свободи, формування індивідуальної освітньої траєкторії, що відповідає вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформацію щодо порядку та критеріїв оцінювання викладено у Положенні про організацію освітнього процесу (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-instytutu-vms-2.pdf>), Положенні про навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2024/04/4.pdf>), Положенні про оцінювання знань курсантів (слухачів) за кредитно-модульною системою (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/5.pdf>). На початку навчального року проводяться обов'язкові зустрічі курсантів з керівним складом Інституту ВМС. Під час зустрічі із здобувачами було встановлено, що на першому занятті викладачі надають інформацію щодо цілей, змісту, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, що зафіксовано у робочих програмах. В наявності робочі програми обов'язкових та вибіркових освітніх компонент, де прописана інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання, система нарахування рейтингових балів, умови допуску до семестрового контролю, тощо. Враховуючи, що робочі програми знаходяться у вільному доступі для здобувачів, то вони своєчасно отримують інформацію щодо порядку та критеріїв оцінювання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень реалізується відповідно до Положення про наукову роботу слухачів (курсантів(<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%BD%D0%Bo%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%83-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D1%83-%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%D0%Bo%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2-%D1%81%D0%BB%D1%83%D1%85%D0%Bo%D1%87%D1%96%D0%B2-%D0%86%D0%92%D0%9C%D0%A1.pdf>)). Згідно з навчальним планом реалізується практична робота курсантів, зокрема, при проходженні практик (стажувань), при виконанні курсових робіт з навчальних дисциплін. ЕГ вдалося пересвідчитись у наявності відповідних документів: робочих програм практик, наказів про проходження практики. ЗВО також надає доступ до періодичних видань Інституту та університету та міжнародних конференцій. Здобувачі за допомогою мережі Internet мають доступ до всіх публічних міжнародних наукових заходів (конференцій, семінарів тощо). Під час демонстрації матеріально-технічної бази ЕГ пересвідчилась, що здобувачі мають можливість проводити дослідження. Також діє наукове товариство курсантів. Під час зустрічі з НПП ЕГ з'ясувала, що викладачі пропонують участь у студентських та інших наукових і науково-практичних конференціях за фахом, що проводяться на базі інших ЗВО та наукових закладів України і зарубіжжя. ЕГ групі під час візиту надані всі звітні матеріали, а саме сертифікати, дипломи, патенти на корисні моделі, збірники тез доповідей. ЕГ ознайомилася з Методичними рекомендаціями щодо організації та проведення атестації здобувачів фахової перед вищої та вищої освіти, слухачів інтернів (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2023/01/metodychnykh-rekomendatsii-shchodo-orhanizatsii-ta-provedennia-atestatsii.pdf>)).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

НПП, що викладають на ОП, активно займаються науковою роботою. Дослідження викладачів кафедри знаходять своє відображення і у відповідних курсах. Так в зміст освітніх компонентів: “Основи корабельної енергетики”, “Корабельні головні енергетичні установки” та “Корабельна енергетика” внесені зміни на підставі досліджень проведених під час виконання НДР “Енергоефективна система позиціонування судна подвійного призначення” (результат експертизи анотованого звіту, Наказ МОН України від 04.10.2021 р. № 1058, п. 266). На кафедрі ведеться постійна робота щодо впровадження досвіду, зокрема бойового (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2023/06/vprovadzhennya-dosvidu-kafedra-ke-ta-ees.pdf>), та стандартів НАТО в освітній процес кафедри (протоколи засідань кафедри від 15.06.23 №11 (питання 3), від 30.06.23 № 12 (питання 2), від 19.10.23 № 2 (питання 2), тощо). Сучасний стан галузі також враховується викладачами при створенні навчальних посібників та інших методичних матеріалів, що впроваджуються при викладанні освітніх компонент ОП. Отже, під час опрацювання звіту самооцінювання, додаткових документів та в ході зустрічей, ЕГ пересвідчилась, результати досліджень викладачів кафедри знаходять своє відображення і у відповідних курсах та використовуються в навчальному процесі під час розробки лекційних матеріалів та лабораторних робіт.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Під час опрацювання ВСО та під час зустрічей ЕГ пересвідчилась, що всі учасники освітнього процесу мають доступ до міжнародних інформаційних ресурсів. ЗВО сприяє інтернаціоналізації навчання, викладання і наукових досліджень. Кожен здобувач ОП має можливість пройти зовнішню і внутрішню академічну мобільність. Академічна мобільність регулюється Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія» (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%Bo%D0%BA%D0%Bo%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%83-%D0%BC%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.pdf>) . ЕГ було надано інформацію стосовно того, що в 2020 році доцент кафедри К.Назаренко пройшов мовний курс в академії ВМС Республіки Болгарія (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2023/01/nazarenko4.pdf>), а також протягом 2021-2023 років НПП кафедри, пройшли тренінги за курсом з “Student centered active learning methods” (<https://ivms.mil.gov.ua/2023/05/31/naukovo-pedagogichnyj-sklad-institutu-vijskovo-morskyh-syl-projshov-kurs-pidvyshhenya-kvalifikaciy/>), <https://ivms.mil.gov.ua/kafedra-korabelnoyi-energetyky-ta-elektroenergetychnyh-system/>). У 2022 та 2023 роках доцент кафедри К.Назаренко з курсантами пройшли курс Engine room resource management (<https://ivms.mil.gov.ua/2022/10/11/4916/>), <http://www.naval-acad.bg/archives/117950>) в академії ВМС Республіки Болгарія та отримали відповідні сертифікати. Також ЗВО надало документи щодо навчання з 2021 року курсант Д. Хмеловський проходив навчання в Коледжі Королівських ВМС “Британія” (Великобританія, м. Дартмут), наказ начальника інституту ВМС від 16.08.2021 р. №155 та проходження корабельної практика на ORP “Wodnik” (Республіка Польща) з 26.07–17.09.22 року (сертифікат курсантів - <https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2023/01/akhramieievhutsol.pdf>). Курсант М.Бойко в 2022 році успішно закінчив навчання в Italian Naval Academy (Італійська Республіка, м. Ліворно) (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2023/01/boiko.pdf>)).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони: широке залучення іноземних інструкторів до підготовки НПП та здобувачів вищої освіти під час періодичних навчань, тренінгів, семінарів, курсів тощо; тісна інтернаціональна співпраця в межах Програми НАТО з удосконалення військової освіти (DEEP); проведення міжнародних наукових заходів. Позитивна практика: практика участі курсантів у навчанні за подібною ОП за кордоном.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: відсутні. Рекомендація: до початку нового навчального року оновити контент офіційного сайту, зокрема оприлюднити документи з організації освітнього процесу, що не містять інформації з обмеженим доступом.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

У ЗВО в цілому процес навчання і викладання за освітньою програмою забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОП. Має місце повна узгодженість з вимогами підкритеріїв 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 та 4.5. Здобувачам своєчасно та належним чином надається необхідна інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання. Викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів ОП, враховуючи тенденції ринку праці та сучасні практики, власний науковий доробок та досвід міжнародних стажувань. Таким чином, ЕГ вважає, що в цілому ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідають рівню «В» за Критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

ЕГ з'ясувала, що в ІВМС використовуються наступні види контролю: вхідний, поточний, самоконтроль, модульний, семестровий, підсумковий. Форми контролю, порядок проведення контрольних заходів та критерії оцінювання в ІВМС регламентовані положеннями про організацію освітнього процесу ІВМС НУ ОМА (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-instytutu-vms-2.pdf>) та про оцінювання знань курсантів (слухачів) за кредитно-модульною системою (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/5.pdf>). Проте, зазначений перелік контролів дещо відрізняється від вимог наказу МОУ від 09.01.2020 № 4 "Про затвердження Положення про особливості організації освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах МОУ та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти" (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-20#Text>), згідно якого відсутній модульний контроль. Система оцінювання передбачає перевірку рівня засвоєння знань за кожну тему (розділ) освітніх компонент, які враховуються під час проведення підсумкового контролю, що дозволяє перевірити досягнення програмних результатів навчання. Більш чітко процедури проведення контрольних заходів та критерії їх оцінювання до кожного освітнього компонента вказані в робочих програмах навчальних дисциплін, які затвердженні на засіданні кафедр. Відповідно до зазначених процедур максимальний рейтинговий бал за поточну успішність дорівнює 60 балам, за екзамен (залік) – 40 балів, що відповідає рекомендація МОН України. Під час інтерв'ювання ЕГ групи здобувачів за ОП (були присутні 6 осіб 1-4 року навчання) встановлено, що останні мають достатній доступ до інформації щодо форм та критеріїв оцінювання контрольних заходів. Зокрема, курсант Бойко М.В. та інші зазначили, що критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими для них, а процедури їх проведення та критерії оцінювання доводяться до них на перших вступних заняттях з кожної навчальної дисципліни, а також на консультаціях перед проведенням контрольних заходів. Ознайомитись з ними вони можуть в силабусах навчальних дисциплін, які висвітлені на сайті ІВМС (ivms.mil.gov.ua) та розміщені в курсантських підрозділах, а також в робочих програмах навчальних дисциплін під час знаходження на самостійній підготовці на кафедрах ІВМС. Для контрольних заходів розроблені організаційно-методичні вказівки в яких визначені критерії оцінювання. Науково-педагогічними працівниками у відповідності до розроблених графіків проводяться консультації щодо процедури підсумкового контролю та атестації. Збір інформації щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів проводиться на перших заняттях з кожної дисципліни під час обговорення критеріїв оцінювання, під час спілкування здобувачів з кураторами, а також під час установчих конференцій (консультацій) щодо змісту та порядку проходження навчальних практик та флотського стажування, та написання курсових робіт.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація випускників за ОП "Корабельні енергетичні установки" відповідає вимогам стандарту вищої освіти спеціальності 255 "Озброєння та військова техніка" (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2022/Standarty.Vyshchoyi.Osvity/Zatverdzeni.Standarty/01/31/255-Ozbr.ta.viysk.tekhn-bak.31.01.22.pdf>) та проводиться у формі єдиного Державного кваліфікаційного іспиту та додатково комплексного екзамену з фізичної підготовки, який сприяє досягненню ПРН (ПР-21) щодо необхідного особистого фізичного рівня та рівня теоретичних знань, необхідних для організації та проведення фізичної підготовки з підрозділом. Зазначені форми атестації дозволяють в повній мірі дозволяють оцінити вміння здобувачів вищої освіти використовувати набуті компетентності та результати навчання за ОП.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів в ІВМС міститься в "Положенні про організацію освітнього процесу ІВМС НУ ОМА" (Розділ 6. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять) (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-procesu-institutu-vms-2.pdf>), в "Положенні про оцінювання знань курсантів (слухачів) за кредитно-модульною системою" (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/5.pdf>), робочих навчальних програмами (знаходяться на кафедрах), в силабусами (розміщені на сайті ІВМС, знаходяться на кафедрах та в підрозділах курсантів), організаційно-методичних вказівках щодо проведення окремих контрольних заходів, що у сукупності роблять її зрозумілою і чіткою. Окрім того, перед атестацією здобувачі вищої освіти ознайомлюються з наказом МОУ від 09.09.2015 № 472 "Про затвердження Положення про екзаменаційні комісії вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів" (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1141-15>), який регламентує порядок проведення атестації та вирішення суперечливих питань в ході її здачі, а також з "Методичними рекомендаціями щодо організації та проведення атестації здобувачів" (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2024/04/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). З метою неупередженості та об'єктивності екзаменаторів в ІВМС завчасно оприлюднюється графік контрольних заходів та проведення консультацій. ЕГ встановила приймання заліків та екзаменів в усній формі не менше ніж двома екзаменаторами. Окрім того, під час підсумкової атестації здобувачів вищої освіти відповідно до розділу II наказу Міністерства оборони України від 09.09.2015 № 472 "Про затвердження Положення про екзаменаційні комісії ВВНЗ та ВНП ЗВО" (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1141-15/sp:side:max15>) голова ЕК та його заступник, а також голови підкомісій призначаються з числа керівників структурних підрозділів та командування ВМС ЗС України. При виникненні питання об'єктивності екзаменатора під час підсумкового контролю та/або конфлікту інтересів, здобувачі вищої освіти у відповідності до "Положення щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в ІВМС НУ ОМА" (Положення-про-запобігання-конфлікту-інтересів-та-вирішення-конфліктних-ситуацій.pdf (mil.gov.ua)) можуть подати звернення (скаргу) на ім'я начальника інституту або голови апеляційної комісії в письмовій формі. Апеляційна комісія розглядає звернення (скаргу) здобувача вищої освіти не пізніше наступного дня після подання. Проте, чіткого визначення процедури оскарження результатів поточного контролю в зазначеному положенні та інших керівних документах ІВМС не зазначено. Під час зустрічі з здобувачами курсант Гоштинар Д.Д. підтвердив, що здобувачі мають чітке уявлення про процедуру повторної здачі контрольних заходів та врегулювання конфліктних ситуацій. За час існування ОП випадків оскарження об'єктивності екзаменаторів та конфлікту інтересів не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності чітко і зрозуміло відображені в "Положенні про академічну доброчесність в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету "Одеська морська академія" (polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf (mil.gov.ua)). Для реагування на випадки порушення академічної доброчесності в ІВМС створена комісія з питань етики та академічної доброчесності. В разі порушення академічної доброчесності в ІВМС передбачено проведення розслідування за кожним окремим випадком та за його результатами винна особа притягується до відповідальності (дисциплінарної, адміністративної та інших форм згідно чинного законодавства України). За результатами інтерв'ювання ЕГ фокус груп ІВМС встановлено, що здобувачі вищої освіти та інші учасники освітнього процесу мають достатній рівень обізнаності щодо процедур дотримання академічної доброчесності, дотримуються академічної доброчесності. Перевірка наукових, навчально-методичних, атестаційних та інших праць проводиться на підставі вимог "Тимчасової інструкції щодо порядку перевірки

наукових праць (наукових статей, монографій, довідників, авторефератів тощо) на унікальність текстів та наявність академічного плагіату" (додаток 14 до наказу начальника ІВМС №55 від 20.02.2020) (Додаток14-наказ-55.pdf (mil.gov.ua)) за допомогою ліцензованих в ІВМС програмно-технічних засобів Strike Plagiarism (Польща, компанія plagiat.pl) та відкритого онлайн-сервісу Unichек компанії ТОВ "Антиплагіат" з наданням відповідного висновку про унікальність праці. Для прикладу, у разі наявності в курсовій роботі понад 49 % плагіату, матеріал до розгляду не приймається та повертається здобувачу на переопрацювання. Під час роботи експертній групі були надані протоколи перевірки атестаційних робіт на плагіат. За час існування ОП випадків порушення академічної доброчесності не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: не виявлено. Позитивні практики: практика розміщення силабусів навчальних дисциплін в розташуванні підрозділів здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: ІВМС не має локальної мережі дистанційного навчання (типу MOODLE), що знижує можливість ознайомлення здобувачів з ОП та робочими програмами навчальних дисциплін, а також самостійного вивчення навчально-методичного матеріалу; Положення про організацію освітнього процесу ІВМС НУ ОМА (polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-instytutu-vms-2.pdf (mil.gov.ua)) та про оцінювання знань курсантів (слухачів) за кредитно-модульною системою (5.pdf (mil.gov.ua)) потребують оновлення у відповідності до керівних документів з організації освітнього процесу МО України; чіткої процедури оскарження результатів поточного контролю не визначено. Рекомендації: до початку нового навчального року ініціювати роботу зі створення локальної системи дистанційного навчання (типу MOODLE) та її наповнення з метою вільного доступу до керівних документів та навчального матеріалу здобувачами вищої освіти; оновити керівні документи ІВМС з організації освітнього процесу; визначити чітку процедуру оскарження результатів поточного контролю.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітня програма загалом відповідає визначеному критерію і надає можливості встановити досягнення здобувачами вищої освіти результатів навчання. Учасники освітнього процесу дотримуються політики, стандартів і процедур академічної доброчесності. ОП та діяльність за цією програмою відповідають визначеному критерію, а вищезазначені слабкі сторони не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ встановила відповідність викладачів дисциплінам, які вони викладають за інформацією, що подана Інституту ВМС НУ "Одеська морська академія" у звіті СО і перегляду підтверджуючих документів. У цілому викладачі на даній ОП з нормативних дисциплін відповідають кадровим вимогам ліцензійних умов та дисциплінам. Усі викладачі мають публікації в фахових і індексованих закордонних виданнях, а також стажування і підвищення кваліфікації підтверджені відповідними документами. Професійна кваліфікація підтверджується виконанням пунктів ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Академічна та професійна кваліфікація викладачів, залучених до реалізації освітньої програми, в цілому, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Відповідно ЕГ ознайомила з наданими Інститутом ВМС НУ "Одеська морська академія" результатами опитування здобувачів щодо професіоналізму викладачів ОП. В цілому здобувачі задоволені професіоналізмом викладачів освітньої програми. ЕГ робить висновок про її повну відповідність вимогам за підкритерієм 6.1.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Під час зустрічей з адмінперсоналом визначено, що процедура добору викладачів за освітньою програмою в Інституті ВМС здійснюється на підставі: законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту” та спільного наказу МОН та МО України від 25.08.2021 р. № 251/926 (зі змінами) “Про затвердження Порядку заміщення на конкурсній основі вакантних посад НПП у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти та керівників закладів фахової передвищої військової освіти, військових ліцеїв, що належать до сфери управління Міністерства оборони України” (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1567-21>). Свою кандидатуру для участі в конкурсі на вакантну посаду має право пропонувати будь-яка особа, яка відповідає кваліфікаційним вимогам. Відповідність кандидатів кваліфікаційним вимогам для заміщення посади, на яку оголошено конкурс, визначає конкурсна комісія, а за наявності двох і більше претендентів на заміщення посади НПП конкурсна комісія визначає рейтинг претендентів. Визначено, що з лютого 2022 р. Інститут ВМС НУ “Одеська морська академія” перейшов на штат воєнного часу, тому конкурс на заміщення вакантних посад НПП в умовах правового режиму воєнного стану не проводився. Разом з цим, особи, які призначались на вакантні посади, повністю відповідають вимогам до кандидатів на такі посади. Інформація про укомплектованість кафедр НПП за штатом воєнного часу не підлягає оприлюдненню. ЕГ встановила відповідність освітньої програми в контексті підкритерію 6.2.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЕГ встановлено, що роботодавці залучаються до рецензування ОП. Залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу в Інституті, зокрема, на кафедрі Корабельної енергетики та електроенергетичних систем, відбувається за наступними напрямками, що візуалізовано у наступній схемі (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2023/01/robo-ta-zi-steiholderamy-ketaees.pdf>). Щорічно, за заявкою Інституту ВМС через Командування підготовки ВМС ЗС України, формується “План проведення військового стажування (практики) курсантів Інституту на кораблях та частинах ВМС ЗС України” у відповідності до Наказ МОУ від 12.01.2024 № 23. На підставі «Методичних рекомендацій щодо організації та проведення атестації здобувачів фахової передвищої та вищої військової освіти, слухачів-інтернів», затверджена Першим заступником МОУ від 26.09.22, (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2023/01/metodychnykh-rekomendatsii-shchodo-orhanizatsii-ta-provedennia-atestatsii.pdf>) представники роботодавця щорічно залучаються в якості голів та членів екзаменаційних комісій. Так у 2022/2023 навчальному році залучався Карлаш С.М., головний механік відділу флагманських спеціалістів управління доктрин та індивідуальної підготовки Командування підготовки Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України. ЕГ вважає, що ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають освітньому підкритерію 6.3.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Процедура залучення до занять за освітньою програмою професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців визначається щорічно Інститутом ВМС відповідно з “Планом проведення занять з курсантами (слухачами) Інституту ВМС та відділення військової підготовки фахового коледжу морського транспорту НУ “Одеська морська академія” та погоджується з Командуванням підготовки ВМС ЗС України (не для публікації у відкритих джерелах). Згідно якого провідні професіонали-практики проводять аудиторні заняття по найбільш актуальним проблемам щодо корабельних енергетичних установок. Так 24.10.2023 та 29.02.2024 року, головним механіком відділу флагманських спеціалістів управління доктрин та індивідуальної підготовки Командування підготовки Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України, С. Карлашом, для здобувачів вищої освіти були проведені аудиторні заняття з питань організації прийому (передачі) паливо-мастильних матеріалів на корабель та з конструктивного та організаційно-технічного забезпечення живучості корабля. 14.10.2022 року, ВО командира РБ “Яни Капу” (2014 – 2019 рр.), Ю.Будзило, для здобувачів вищої освіти була проведена лекція з питань виконання операцій з кораблеводіння в умовах активної протидії противника (на підставі ретроспективного аналізу подій у Керченській протоки (25 листопада 2018 року)). В лекції було показано, як ефективно управління пропульсивним комплексом корабля дозволяє асиметричне вести боротьбу з противником, якій переважає за бойовим потенціалом. Це є позитивною практикою. ЕГ встановила відповідність освітньої програми «Корабельні енергетичні установки» в контексті підкритерію 6.4.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток викладачів ОП здійснюється у відповідності до розробленого в Інституті ВМС “Положення про підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників ...” (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/6.pdf>), в якому регламентуються питання планування, організації та форм проведення

підвищення кваліфікації викладачів. До основної форми підвищення кваліфікації НПП ВВП ЗВО відноситься стажування, яке передбачає виконання НПП професійних завдань та функцій на певній посаді та реалізується у наступних формах: на власній базі Інституту ВМС; на споріднених кафедрах аналогічного профілю інших ВВНЗ (ВВП ЗВО) міста, країни; в органах військового управління, військових частинах (на кораблях), на підприємствах, в організаціях, установах МО України; на підприємствах, в організаціях та установах інших центральних органів виконавчої влади. Щорічно за поданням начальників кафедр в ЗВО створюється «План підвищення кваліфікації керівного складу та НПП Інституту ВМС» на навчальний рік. З жовтня 2023 року за Розпорядженням Командування підготовки Командування ВМС ЗСУ, НПП кафедри проходять індивідуальне стажування у відповідних Угрупуваннях. В 2021 році відбувся захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.05.03 – двигуни та енергетичні установки – М. Слободянюком. В 2023 році – В. Сапізі, М. Слободянюку було присуджено наукове звання «доцент». В січні 2024 року відбувся захист дисертації на здобуття освітньо-наукового ступеня «Доктора філософії» – І. Попрощьким. ЕГ робить висновок про повну відповідність ОП «Корабельні енергетичні установки» вимогам за підкритерієм 6.5.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

З метою стимулювання розвитку викладацької майстерності у закладі ВО існує система, яка передбачає здійснення їх матеріального і морального заохочення за результатами аналізу їх науково-педагогічної діяльності. Так Оцінка та заохочення викладачів здійснюється за результатами їх діяльності, конкурсів та їх рейтингу, яка забезпечується щорічним моніторингом якості викладачів відповідно до «Положення про оцінювання якості науково-педагогічних працівників і педагогічних працівників НУ «ОМА» (<http://www.onma.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/QMS-ocinka-yakosti-NPP2018.pdf>). Результати оцінювання НПП публікуються на веб-сайті Інституту ВМС як рейтинг найвищих показників серед викладачів ЗВО (<https://ivms.mil.gov.ua/rezultaty-oczinuvannya-npp/>). Питання матеріального заохочення або стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП Інституту ВМС регламентується Колективним Договором (<https://ivms.mil.gov.ua/publicna-informacziya/>). Працівнику ЗС Кучеру Д.Б. присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України». За поданням командування Інституту у період 2019 – 2023 років декілька викладачів (з числа працівників ЗС України) були заохоченні владою Начальника Генерального штабу (відзнакою НГШ ЗС України). ЕГ встановила відповідність освітній програмі «Корабельні енергетичні установки» в контексті підкритерію 6.6.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильна сторона: високий рівень професіоналізму викладачів, задіяних у реалізації ОП та чітка мотивація до підвищення майстерності через матеріальне заохочення та відзнаки. Позитивна практика: практика систематичного залучення представників роботодавців, професіоналів-практиків ВМС ЗСУ та особливо випускників ОП з бойовим досвідом до проведення аудиторних занять з військово-професійних та військово-спеціальних освітніх компонент.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабка сторона: не залучаються до проведення аудиторних занять представники роботодавців та професіонали практики із ДПСУ. Рекомендації: з нового навчального року залучати представників роботодавців та професіоналів-практиків із ДПСУ до проведення аудиторних занять.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ встановлено, що академічна та професійна кваліфікація викладачів загалом відповідає цілям та програмним результатам навчання. Прозора і зрозуміла процедура конкурсного добору відповідає чинному законодавству та здійснюється з урахуванням рівня професіоналізму та спроможності забезпечити викладання відповідно цілей ОП, професійний розвиток викладачів, підвищення їх рівня викладацької майстерності, прозорі критерії для матеріального заохочення відповідають даному критерію. Загалом, на думку експертної групи, критерій 6 відповідає рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Освітній процес для здобувачів вищої освіти здійснюється з використанням НМТБ національного університету "Одеська морська академія" та Інституту ВМС ЗС України, яка включає в себе навчальні та спеціалізовані класи, навчально-лабораторне обладнання, комплекси озброєння та військової техніки, а саме: навчальні стенди («форсунка паливна корабельного дизельного двигуна ЧСН 18/22», «кривошипно-шатунний механізм дизельного двигуна», стенд для опресування паливних форсунок дизельних двигунів»); макети (холодний макет «паливного насоса високого тиску», холодний макет «відцентрового насосу», холодний макет «газотурбінний двигун», холодний макет «парова турбіна», холодний макет «дизельний двигун типу 8NVD36-1», холодний макет «газотурбогенератора», холодний макет «турбогенератора», холодний макет «турбоприводу»); діючий зразок дизель-генератору (типу Kohler model 50EFOZD); пускова система дизельного двигуна; лінгафонні та комп'ютерні класи; спортивний комплекс; медичний пункт, діяльність яких направлена на забезпечення потреб здобувачів ВО. З метою відпрацювання практичних навичок, частина занять проводиться на кораблях ВМС ЗС України та на навчально-вітрильному фрегаті (головний двигун – SULZER 6AL 20/24 з системами, що його обслуговують; допоміжний дизель-генератор – SULZER 6AL 20/24 з системами, що його обслуговують; аварійний дизель-генератор – Wola 39H5 з системами, що його обслуговують; судновий валопровід; допоміжна котельна установка з паровим котлом типу VX 409; інсинератор судновий; загальнокорабельна повітряна система середнього тиску з електричними компресором типу WAN-01 z/x; загальнокорабельна паливна система; загальнокорабельна масляна; загальнокорабельна система побутових вод; водовідливна система; протипожежні системи; електроенергетична система корабля). Здобувачі ВО користуються бібліотеками інституту та бібліотекою НУ "ОМА". Освітній процес курсантів забезпечено навчальною та методичною літературою на паперових та електронних носіях. Для забезпечення видавничої діяльності використовується друкарня НУ "ОМА". Протягом 2019-2023 років з метою вдосконалення навчально-матеріальної бази було придбано: навігаційно-тактичний тренажер "Dangerous waters"; тренажер з керування кораблем NT PRO-5000; два лінгафонні кабінети; комп'ютерний клас (клас інформаційних технологій). Фінансові та матеріально-технічні ресурси інституту (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених освітньо-професійною програмою цілей та програмних РН. Фінансування Інституту ВМС дозволяє підтримувати та поступово розвивати НМТБ шляхом закупівлі додаткових та новітніх засобів навчання. Фінансування інституту здійснюється за рахунок коштів державного бюджету (асигнувань з відповідних статей кошторису ВМС ЗС України), в обсягах, що відповідають потребам на підготовку військових фахівців за даною ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Інститут ВМС забезпечує безоплатний доступ викладачів та здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП. Під час огляду навчальної матеріально-технічної бази був продемонстрований доступ до навчальних та спеціалізованих класів, навчально-лабораторного обладнання, комплексів озброєння та військової техніки, лінгафонних класів, комп'ютерів з програмним забезпеченням, бібліотеки. Доступ науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти до мережі Internet здійснюється безперешкодно. Доступ до внутрішніх інформаційних ресурсів може здійснюватися через локальну мережу з ПЕОМ, які розміщені в класах підготовки здобувачів, в комп'ютерних класах загального та спеціального призначення, з доступом до мережі Internet та електронної бібліотеки інституту. Зазначене було підтверджене випускниками ОП, здобувачами та НПП під час проведення зустрічей з членами ЕГ.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП досягається дотриманням санітарних та протипожежних норм, вимог охорони праці та наявної дієвої системи охорони здоров'я. Допуск до всіх видів практичних занять, пов'язаних з експлуатацією зразків ОВТ, використанням навчально-лабораторного обладнання здійснюється після проведення інструктажів з питань техніки безпеки та обов'язковою присутністю на заняттях представника медичного пункту. З метою врахування потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, систематично командуванням інституту проводяться опитування здобувачів ВО. Членам експертної групи були надані матеріали анкетування здобувачів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Інститут ВМС забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП, яка забезпечується наданням їм можливості щодо самостійного вирішення будь-яких питань у відділах, службах інституту, або безпосередньо через своїх прямих начальників, або за сприяння представників органів самоврядування. Під час інтерв'ювання з усіма учасниками освітнього процесу, експертна група з'ясувала, що освітня та організаційна підтримка здобувачів забезпечується гарантом ОП, науково-педагогічними працівниками, кураторами навчальних груп, начальниками кафедр. Крім того, з метою врахування потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, систематично проводяться зустрічі здобувачів вищої освіти з начальником інституту, куди залучаються його заступники та начальники служб забезпечення. Кожен здобувач може звернутися до начальника інституту через сайт Інституту ВМС та аккаунти в соціальній мережі Facebook (<https://ivms.mil.gov.ua/kontakty/>). Консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою забезпечується відділенням психологічного забезпечення, відділом кадрів і відділом по роботі з особовим складом. Під час спілкування із здобувачами вищої освіти, вони запевнили експертну групу, що при необхідності швидкого прийняття рішення начальником Інституту, у курсантів є можливість та дієва практика, щодо звернення через органи курсантського самоврядування. При ознайомленні експертної групи з матеріалами анкетування здобувачів, виявлена задоволеність освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою здобувачів (75% опитаних).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На даний час здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами за даною ОП не навчаються. Разом з цим, в Інституті створені належні умови для реалізації права на освіту здобувачам ВО з особливими освітніми потребами, а саме право на спеціальні умови вступу; особлива увага офіцерів структур морально-психологічного забезпечення, командирів курсантських підрозділів та кураторів курсантських груп.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В Інституті ВМС існує чітка і зрозуміла політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), процедури є доступними для усіх учасників освітнього процесу, їх послідовно дотримуються усі учасники освітнього процесу під час реалізації ОП. Такі процедури закріплено у «Положенні щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та вирішення конфліктних ситуацій в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія»» (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%82%D1%83-%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B2-%D1%82%D0%B0-%D0%B2%D0%B8%D1%80%D1%96%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D1%81%D0%B8%D1%82%D1%83%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>), «Положенні про запобігання та протидії булінгу (цькуванню) дискримінації, сексуальним домаганням та іншим проявам неестетичної поведінки в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія»» (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2023/07/buling.pdf>), «Положенні про академічну доброчесність в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія»» (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2024/04/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>), «Етичному кодексі університетської спільноти Національного університету «Одеська морська академія»»» (<http://www.onma.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Etycheskyj-kodeks-1.pdf>), сторінка на офіційному сайті інституту «Повідом про корупцію» (<https://ivms.mil.gov.ua/povidom-pro-korupcziju/>). У ЗВО працює відділення психологічного забезпечення, яке забезпечує моніторинг та превентивні заходи щодо виникнення конфліктних ситуацій. Під час інтерв'ювання представників органів курсантського самоврядування, експертна група з'ясувала, що серед здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОП, конфліктних ситуацій не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильна сторона: Матеріально-технічні ресурси Інституту ВМС та НА «ОМА», а саме навчальні та спеціалізовані класи, навчально-лабораторне обладнання (навчальні стенди, макети, діючі зразки), комплекси озброєння та військової техніки, навчально-методичне забезпечення ОП є специфічними та притаманними для ВМС ЗС України, які повністю забезпечують досягнення визначених освітньо-професійною програмою цілей та програмних результатів навчання. Позитивна практика: проведення практичних занять з курсантами на кораблях ВМС ЗС України та на навчально-вітрийльному фрегаті, який є власністю Інституту ВМС.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабка сторона: Інститут ВМС орендує приміщення НА «ОМА», що обмежує не лише в територіальному просторі, але й у розширенні та збільшенні навчальної матеріально-технічної бази. Також це негативно впливає на фінансування інституту, що було підтверджено під час спілкування з науково-педагогічними працівниками, керівництвом інституту та представниками замовників на підготовку. Рекомендації: Порухити питання перед командуванням Військово-морських сил Збройних сил України щодо збільшення фінансування інституту ВМС на потреби покращення навчально-матеріальної бази.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення за даною освітньо-професійною програмою є достатнім для реалізації цілей та програмних результатів навчання, а саме, наявність навчальних та спеціалізованих класів, навчально-лабораторного обладнання, комплексів озброєння та військової техніки, проведення практичних занять на кораблях ВМС ЗС України та на навчально-вітрийльному фрегаті. Освітньо-професійна програма та освітня діяльність за цією програмою відповідають визначеному критерію.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП в ІВМС регламентуються "Положенням про організацію освітнього процесу ІВМС НУ ОМА" (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-institutu-vms-2.pdf>) та "Положенням про систему внутрішню забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ІВМС НУ ОДА" (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/Polozhennya-pro-osystemu-vnutrishnogo-zabezbechenya-yakosti-osvitnoi-diyalnosti-1.pdf>). В склад робочої групи (Наказ начальника ІВМС НУ ОДА від 29.09.2022 № 213) розробки ОП "Корабельні енергетичні установки" увійшли провідні фахівці в зазначеній галузі від ІВМС, Командування ВМС ЗС України, а також представники здобувачів вищої освіти за ОП старших курсів. Освітня програма погоджена із замовником на підготовку військових фахівців, Департаментом військової освіти і науки Міністерства оборони України та затверджена рішенням вченої ради ІВМС і введена в дію наказом начальника ІВМС. Згідно зазначених положень окрім робочої групи до процедур розробки ОП були залучені академічний персонал, інші представники замовників, здобувачів вищої освіти за ОП та інші зацікавлені сторони, зокрема, випускники. Під час опитування фокус груп академічного персоналу, замовників, здобувачів вищої освіти ЕГ встановила обізнаність у зазначених процедурах та їх дотримання. Відмічається активність в удосконаленні ОП та змісту освітніх компонент роботодавців та випускників, які постійно надають рекомендації ІВМС з урахуванням досвіду війни РФ проти України. На вимоги наказу МОН України від 13.01.22 № 26 та змін до СВО в 2022 році були внесені зміни в ОП щодо форм атестації – введений ЄДКІ (виключено кваліфікаційна робота), введено освітню компоненту "Менеджмент машинної команди" обсягом 180 годин (Протокол засідання кафедри корабельної енергетики та енергетичних систем ІВМС НУ ОМА від 25.05.2022 №11/2022; Протокол засідання Вченої ради ІВМС НУ ОМА від 29.06.22 №10/2022). ЕГ було надано Звіт з моніторингу ОП "Корабельні енергетичні установки" за підсумками 2022-2023 навчального року (розглянуто та затверджено Вченою радою ІВМС НУ ОМА, протокол від 27.09.2023 року №1/2023).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Представники здобувачів вищої освіти є членами Наукового товариства курсантів та молодих вчених ІВМС (https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2022/08/pologenya_pro_nt_ivms.pdf), входять до органу курсантського самоврядування (Pologennya-pro-kursantske-samovraduvannya.pdf (mil.gov.ua)) та Вченої ради ІВМС (polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-proczesu-institutu-vms-2.pdf (mil.gov.ua)), що дозволяє їм доносити свою позицію до керівництва ІВМС. Зустріч ЕГ із здобувачами вищої освіти (6 осіб за ОП) та випускниками ОПП (7 осіб) підтвердила, що здобувачі вищої освіти безпосередньо є повноцінними партнерами у процесах забезпечення якості ОП, на достатньому рівні знають свої права стосовно внесення пропозицій щодо перегляду ОП, удосконалення організації освітнього процесу, науково-дослідної роботи, розвитку навчальної матеріально-технічної бази. Проте, здобувачі ще не досить активно залучені до процедур оновлення ОП. ЕГ зі слів курсанта Светлічного О.С. та інших з'ясовано, що на даному етапі ними вносяться пропозиції по вертикальній ланці через сержантський склад, молодших офіцерів та викладачів, а також через органи курсантського самоврядування. В той час, члени ЕГ відмічають активну позицію щодо забезпечення якості ОП випускників ІВМС, які знаходяться на постійному зв'язку з науково-педагогічними працівниками та залучаються до проведення занять (перш за все це пов'язано з регіональним розташуванням ІВМС та військових частин). Також існує зворотній зв'язок здобувачів вищої освіти з гарантом ОП, викладачами, кураторами, а також з керівництвом через періодичні усні та письмові опитування, результати яких впливають на зміст навчання і викладання (під час роботи ЕГ було надано акти анонімного опитування курсантів різних курсів щодо якості освітнього процесу в ІВМС). Опитувальники складаються сумісно представниками морально-психологічного та навчального відділень та охоплюють всі питання життєдіяльності здобувачів вищої освіти. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми та навчального плану, а також змісту освітніх компонентів. Пропозиції здобувачів вищої освіти (через члена робочої групи курсанта Д. Саюка) щодо збільшення частки методів навчання, які ґрунтуються на новітніх та інноваційних технологіях навчання висвітлені в Звіті з моніторингу ОП "Корабельні енергетичні установки" за підсумками 2022-2023 навчального року (розглянуто та затверджено Вченою радою ІВМС НУ ОМА, протокол від 27.09.2023 року №1/2023).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Регіональний фактор місця знаходження командування Військово-морських сил Збройних сил України (основного замовника на підготовку за ОП) позитивно впливає на співпрацю з ІВМС щодо забезпечення якості ОП, носить постійний характер і полягає в безпосередній участі під час розробки ОП та навчальних планів представників замовника (ОП розроблено робочою групою ІВМС спільно з представником командування ВМС ЗС України капітаном 1 рангу О. ІГНАТЕНКО – головним механіком відділу флагманських спеціалістів управління доктрин та індивідуальної підготовки Командування підготовки Командування ВМС ЗСУ та погоджено Командувачем ВМС ЗСУ та директором ДВОН МОУ, що передбачає визнання ними освіти здобутої за даною ОП та відповідно працевлаштування) (Наказ начальника ІВМС НУ ОДА від 29.09.2022 № 213); участі у підведенні підсумків освітньої діяльності; систематичному проведенні навчальних занять за окремими темами освітніх компонентів (під час роботи ЕГ представлено План проведення занять представниками замовника на 2023-2024 навчальний рік, затверджений 08.09.23 Командувачем ВМС ЗСУ, а також звітні матеріали); участі у навчально-методичних зборах; розвитку навчально-матеріальної бази; головування під час підсумкової атестації випускників. Інтерв'ювання ЕГ фокус групи замовників (було присутні 6 осіб) показало, що Командування ВМС ЗСУ повністю володіють ситуацією з підготовкою за ОП та вживають заходів щодо її покращення шляхом надання пропозицій за досвідом ведення війни рф проти України, залучення НПП та здобувачів вищої освіти до випробувань нових зразків ОВТ, надання дозволу використання ОВТ та матеріальної бази військових частин, покращення якості практик та флотського стажування. Зустрічі ЕГ з здобувачами за ОП та випускниками підтвердили постійний характер залучення представників замовника у проведенні занять, їх супроводі здобувачів під час підготовки за ОП, а також надання допомоги з інших питань, зокрема проходження практики на кораблях збройних сил країн партнерів.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Процедура збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників здійснюється постійно. В ІВМС діє система відслідковування та прогнозування кар'єрного зростання офіцерів, яка дозволяє майбутнім випускникам передбачити свій кар'єрний ріст після закінчення ЗВО. ЕГ за результатами зустрічі з замовниками встановлено, що існує практика супроводження представниками замовника кожного здобувача за ОП з метою прогнозування призначення його на відповідні посади. При цьому, призначення на посади відбувається з врахуванням успішності виконання індивідуального плану здобувачів вищої освіти та рейтингу успішності навчання, який висвітлений на сайті ІВМС (<https://ivms.mil.gov.ua/uspishnist-kursantiv/>). За підсумками першого року служби командирами військових частин на адресу замовника та ІВМС направляються відгуки на випускників з оцінками їх професійних та особистих якостей, а також із зазначенням проблемних питань. Аналіз відгуків є підставою до внесення змін в ОП та зміст освітніх компонентів. За результатами інтерв'ювання з фокус групами з'ясовано, що замовник надає інформацію щодо кар'єрного шляху випускників ІВМС. Кар'єрний шлях випускників відслідковується і на кафедрах, де формується резерв для заміщення вакантних посад НПП. Також постійно проводяться зустрічі випускників минулих років з керівництвом ІВМС, науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, де здійснюється обмін досвідом та надаються рекомендації щодо забезпечення якості підготовки за ОП. Під час зустрічі ЕГ з випускниками з'ясовано, що під час випуску з ІВМС вони можуть призначатися на посади вищі ніж зазначені в ОП (первинні посади ШПК старший лейтенант), що вимагає розширення в ОП переліку первинних посад (за погодженням із замовником)

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Механізм реагування на виявлені недоліки в ОПП висвітлений в «Положеннях про організацію освітнього процесу ІВМС НУ ОМА» (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-instytutu-vms-2.pdf>) та «Положенням про систему внутрішню забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ІВМС НУ ОДА» (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/Pologennya-pro-osystemu-vnutrishnogo-zabezachenya-yakosti-osvitnoi-diyalnosti-1.pdf>). У відповідності до змісту положень здобувачі вищої освіти, стейкхолдери та інші зацікавлені особи активно приймають участь у моніторингу якості вищої освіти шляхом опитувань або надання пропозицій щодо удосконалення ОПП. Також під час перегляду ОПП враховується досвід участі науково-педагогічних працівників, допоміжного складу, здобувачів вищої освіти у війні рф проти України, результати проведених державних випробувань дослідних зразків ОВТ, аналіз інформаційно-аналітичних матеріалів, що надходять до Інституту. Під час перегляду ОПП недоліків виявлено не було. Проте, в ОПП внесені зміни на вимоги наказу МОН України від 13.01.22 № 26 та змін до СВО щодо форми атестації – введений ЄДКІ (виключено кваліфікаційна робота), також в наслідок вивільненого навчального часу введено освітню компоненту «Менеджмент машинної команди» обсягом 180 годин (Протокол засідання кафедри корабельної енергетики та енергетичних систем ІВМС НУ ОМА від 25.05.3022 №11/2022; Протокол засідання Вченої ради ІВМС НУ ОМА від 29.06.22 №10/2022).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Дана ОП підлягає первинній акредитації. Під час перегляду ОП враховувався досвід акредитації спеціальностей із 25 галузі знань на першому рівні вищої освіти, які проходили у ІВМС. Робочою групою, що відповідає за формування ОП, систематично вивчається досвід проходження акредитацій за спорідненими спеціальностями 271 "Річковий та морський транспорт" Національного університету "Одеська морська академія", 255 "Озброєння та військова техніка", які реалізуються не тільки у ІВМС, а й у інших ВВНЗ України. Цей досвід враховується при перегляді ОП. Зокрема, з цих програм були враховані рекомендації щодо збереження практичної підготовки після кожного року навчання з розширенням посад для проходження військової практики та стажування у військах

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час аналізу відомостей самооцінювання та інтерв'ювання фокус груп під час зустрічей ЕГ з'ясувала, що академічна спільнота ІВМС змістовно залучається до розвитку ОП та освітньої діяльності за нею шляхом запрошення до участі у науково-методичних семінарах, науково-практичних конференціях, круглих столах та інших заходах інституту, кафедр, наукових підрозділів, що дозволяє формувати культуру якості освіти як один з пріоритетних напрямків академічної культури загалом. Окрім цього, представники академічної спільноти залучаються до рецензування атестаційних робіт, навчальних, методичних і наукових праць НПП за заявленою ОП, здійснюють контроль за рівнем підготовки здобувачів вищої освіти. Постійне підвищення кваліфікації (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/6.pdf>) та стажування НПП у ІВМС, інших ЗВО, органах військового управління, в військових частинах, залучення офіцерів з бойовим досвідом до проведення навчальних занять зі спеціальності сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою. У відповідності до "Положення про організацію освітнього процесу ІВМС НУ ОМА" (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-instytutu-vms-2.pdf>) та "Положення про систему внутрішню забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ІВМС НУ ОДА" (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/Pologennya-pro-osystemu-vnutrishnogo-zabezachenya-yakosti-osvitnoi-diyalnosti-1.pdf>) в ІВМС проведений розподіл обов'язків, повноважень та прав структурних підрозділів, що відповідають за здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти. Безпосередня відповідальність за внутрішнє забезпечення якості освіти покладається на начальника ІВМС та навчальне відділення, яке відповідає організації, планування, контроль, аналіз та вдосконалення освітнього процесу; організацію систематичного контролю за проведенням усіх видів навчальних занять; проведення систематичного контролю за діяльністю кафедр ІВМС, організацію підведення підсумків на рівні ІВМС. На кафедри покладається якісна реалізація ОП, контроль занять та взаємні відвідування викладачів, аналіз та удосконалення ОП. Командири підрозділів курсантів відповідають за щотижневе підведення підсумків, координацію взаємодії здобувачів з викладачами, контроль самостійної роботи здобувачів, індивідуальну роботу зі здобувачами. ЕГ відмічає, що зазначений розподіл, забезпечує належне функціонування системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Між структурними підрозділами ІВМС налагоджено співпрацю, щодо: моніторингу, узагальнення, обміну та висвітлення інформації; забезпечення наявності необхідних ресурсів; забезпечення наявності та функціонування інформаційних систем, відкритості та прозорості провадження освітньої діяльності ІВМС. ЕГ було встановлено, що до Командування ВМС ЗСУ подані пропозиції щодо створення відокремленого підрозділу внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони: роботодавець - Командування ВМС ЗСУ та випускники ОП систематично і безпосередньо приймають участь у забезпеченні якості ОПП. Позитивні практики: практика систематичного та комплексного супроводження роботодавцем підготовки здобувачів вищої освіти від їх вступу до закінчення навчання за ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: не укомплектованість персоналом штатного підрозділу із забезпечення якості вищої освіти в ІВМС. Рекомендації: до нового навчального року укомплектувати персоналом окремий незалежний підрозділ внутрішнього забезпечення якості освіти.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Освітня програма загалом відповідає визначеному критерію. ІВМС послідовно дотримується визначених нею процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. Здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП, роботодавець систематично приймає участь у забезпеченні якості ОП. Освітня програма відповідає визначеному критерію. В ІВМС створено дієву систему внутрішнього забезпечення якості освіти. Зазначені слабкі сторони дещо знижують оцінку за визначеним критерієм, але не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регламентуються: Положенням про Інститут Військово-Морських Сил Національного університету "Одеська морська академія" (https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2023/01/nakaz-mo-i-mon-vid-09.11.2020-%E2%84%961383_402-polozhennya-ivms.pdf), «Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія»» (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-procesu-institutu-vms-2.pdf>), «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія»» (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/Pologennya-pro-osystemu-vnutrishnogo-zabezachenya-yakosti-osvitnoi-diyalnosti-1.pdf>), «Положенням щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та вирішення конфліктних ситуацій в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія»» (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%82%D1%83-%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B2-%D1%82%D0%B0-%D0%B2%D0%B8%D1%80%D1%96%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D1%81%D0%B8%D1%82%D1%83%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>), «Положенням про порядок проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія»» (<https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/8.pdf>), «Етичним кодексом університетської спільноти Національного університету «Одеська морська академія»» (<http://www.onma.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Etycheskyj-kodeks-1.pdf>). Під час інтерв'ювання фокус-груп науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти та випускників попередніх ОП було підтверджено, що процедури, які регулюють їх права та обов'язки є чіткими, зрозумілими та доступними і послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньо-професійної програми.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Офіційний сайт Інституту ВМС (<https://ivms.mil.gov.ua/pro-ivms/>) є чітко структурованим та інтерактивним, але публічна інформація про освітню програму не висвітлювалася. Інститут тісно співпрацює зстейкхолдерами, які територіально знаходяться в місті дислокації інституту, тому проект ОП був направлений відповідними режимними органами, про що свідчить рецензія на зазначену ОП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному веб-сайті Інституту ВМС інформацію щодо змісту ОП не оприлюднено. До НПП проект ОП доводився на засіданнях кафедр та під час науково-методичних зборів, які проводяться щорічно на початку нового навчального року. На офіційному веб-сайті інституту ВМС в розділі "КУРСАНТАМ – Навчальні дисципліни" (<https://ivms.mil.gov.ua/navchalni-dysczypliny/>) висвітлена інформація про силабуси освітніх компонентів.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильна сторона: Інститутом ВМС доволі детально нормативно визначені правила і процедури, що регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу, розроблені положення є прозорими чіткими та доступними для них в процесі реалізації ОП. Позитивна практика: практика оперативної та плідної співпраці з замовниками на підготовку, які територіально знаходяться в місті дислокації ІВМС, що дає змогу систематично і вчасно вносити зміни в ОП, до робочих програм навчальних дисциплін, без оприлюднення їх на офіційному веб-сайті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабка сторона: відсутні. Рекомендація: до початку нового навчального року розглянути можливість щодо оприлюднення на офіційному веб-сайті ІВМС інформацію про освітньо-професійну програму (цілі, компетентності, очікувані результати навчання, освітні компоненти, тощо), яка не містить інформацію з обмеженим доступом.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітня програма загалом відповідає визначеному критерію. Відмічається прозорість та доступність документів, якими регулюються права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу, обізнаність з ними учасників освітнього процесу за ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

У поданих ІВМС недостовірних відомостей не виявлено. Програму візиту експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи було узгоджено своєчасно у відповідності до встановлених термінів. Адміністрацією ІВМС були створені сприятливі умови для проведення акредитаційної експертизи, що дозволило якісно провести усі заплановані зустрічі, які були передбачені програмою. Факти впливу чи погроз щодо членів експертної групи та учасників зустрічей не були встановлені. Експертна група підтвердила інформацію, подану у відомостях про самооцінювання та встановила, що освітній процесу у ІВМС, за вказаною освітньою програмою, не є удаваним. Гарант всіляко сприяв організованому проведенню експертизи.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Кайдалов Руслан Олегович

Члени експертної групи

Кривцун Володимир Іванович

Воробйов Олег Михайлович

Радзівілов Григорій Данилович

Нікул Станіслав Олексійович